

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Sundhed og Omsorg
Dato 29. januar 2020

Røgfrie udearealer og forbud mod tobaks- salg til arrangementer mv.

1. Resume

Byrådet har tidligere besluttet, at magistratsafdelingerne skulle komme med forslag til, hvor der skal indføres røgfrie udearealer i Aarhus Kommune.

Det vil sige områder under åben himmel, hvor det ikke længere vil være tilladt at ryge tobak, herunder cigaretter, vandpibe og e-cigaretter mv.

Magistratsafdelingernes forslag har været i offentlig høring og forlægges nu Byrådet til vedtagelse. Udover afdelingernes forslag foreslås også at busstoppesteder også gøres røgfrie, og at der i samarbejde med Strøgforeningen fastlægges en forsøgsperiode hvor Strøget gøres røgfrit.

Det er i forvejen ikke tilladt at ryge i kommunale institutioner og arbejdspladser, og nogle udearealer er allerede røgfrie f.eks. ved skoler og børnehaver.

Byrådet besluttede derudover i november 2018, at der skal indføres et forbud mod salg af tobak til kommunalt støttede arrangementer, samt et forbud mod salg af tobak fra kommunalt ejede og lejede bygninger.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

- At 1) indføre røgfrie udearealer, hvor magistratsafdelingerne har foreslået det (bilag 1)
- At 2) busstoppestederne ligeledes bliver røgfrie

- At 3) der i samarbejde med Strøgforeningen fastlægges en forsøgsperiode hvor Strøget gøres røgfrit
- At 4) der som en fast del af alle aftaler, som Aarhus Kommune fremadrettet indgår med kulturarrangementer/aktører, forudsættes, at der ikke sælges tobak
- At 5) der indføres et forbud mod salg af tobak i kommunalt ejede ejendomme, kommunalt lejede ejendomme og kommunale institutioner i øvrigt

3. Baggrund

Byrådet vedtog den 28. august 2019 "Indstilling om forslag fra DF om røgfri udearealer i Aarhus Kommune", hvori det blev besluttet, at magistratsafdelingerne skulle komme med forslag til udearealer inden for egen magistratsafdeling, som gøres røgfrie. Forslagene skulle efter offentlig høring behandles i Byrådet.

Forslagene har været i offentlig høring i 5 uger fra 9. oktober til 6. november. Forslagene har været omtalt i samtlige lokale nyhedsmedier og flere landsdækkende nyhedsmedier. Der er indkommet 37 høringssvar (bilag 2).

Høringssvarene peger blandt andet på en række lokale forhold; muligheden for håndhævelse; effekten på ensomhed, sundhed og renhold; ønsker om udvidelse til blandt andet busstoppesteder; samt begejstring og foragt. Høringssvarene er kommenteret i bilag 3.

Efter høringsperioden har Borgmesterens Afdeling vurderet, at der lovligt kan indføres røgfrie områder på offentlige udearealer, f.eks. ved busstoppesteder og strøget, da Rygeloven kun fastsætter et mindstekrav til røgfrie miljøer. Offentlige vejarealer indgik ikke i forslaget fra Teknik og Miljø, men de derfor indgår nu.

Rådmand Jette Skive og Strøgforeningen har derfor drøftet muligheden for at gøre Strøget røgfrit. De er enige om at samarbejde om at gøre Strøget røgfrit i en forsøgsperiode. Aarhus Kommune og Strøgforeningen vil samarbejde om vilkårene og implementeringen. Formålet er at støtte op om vi i 2030 får en røgfri generation, og støtte op om Aarhus bliver Nordens reneste by.

Forbud mod salg af tobak ved arrangementer mv.

Byrådet vedtog 14. november 2018 erklæringen fra Sundheds- og Omsorgsudvalget af 7. november 2018. Heri besluttes, at der i forbindelse med den kommende sundhedspolitik skal vedtages 1) at der som en fast del af alle aftaler, som Aarhus Kommune fremadrettet indgår med kulturarrangementer/aktører, forudsættes, at der ikke sælges tobak. Og 2) at der indføres et forbud mod salg af tobak i kommunalt ejede ejendomme, kommunalt lejede ejendomme og kommunale institutioner i øvrigt.

Venstres og Alternativets byrådsgrupper tog forbehold. Det Konservative Folkepartis byrådsgruppe kunne ikke tiltræde.

Ydre vilkår

I 2007 vedtog Folketinget rygeloven, der forbød rygning på arbejdspladser, institutioner og skoler, kollektive transportmidler og indendørs lokaliteter, hvor der er offentlig adgang.

I 2013 vedtog Aarhus Byråd rygepolitik for medarbejdere, hvorefter det for medarbejdere ikke er tilladt at ryge i arbejdstiden.

I december 2019 indgik regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet en aftale om en samlet national handleplan for børn og unges rygning. Sundheds- og Ældreministeriet forventer at loven om røgfri skoletid i grundskolen vil træde i kraft 31. juli 2020.

4. Effekt

Flere røgfrie udearealer vil bidrage til sundhedspolitikens målsætning om, at færre begynder at ryge, og at flere skal vælge et røgfrit liv.

Formålet med at sikre, at der ikke bliver solgt tobak ved arrangementer støttet af kommunen, er at sikre, at tobak ikke er let tilgængeligt og frister, men kræver forudgående beslutning om at medbringe tobak.

5. Ydelse

Følgende udearealer som kommunen ejer og/eller har råderet over, foreslås røgfrie med de præciseringer, der er beskrevet i rådmændenes forslag (bilag 1):

Samtlige af Børn og Unges udearealer, hvilket inkluderer udearealer ved skoler, dagtilbud og pædagogisk ledede legepladser.

Samtlige af Kultur og Borgerservices udearealer, hvilket inkluderer udearealer ved Dokk1, Musikhuset, kommunalt ejede boldbaner, kommunalt ejede idræts- og svømmehaller og biblioteker.

Samtlige af Sundhed og Omsorgs udearealer, hvilket inkluderer lokalcentre, sundhedsenheder, sundhedshuse og frivillighuse. Undtaget er udearealer ved plejehjem og ældreboliger, da de ikke ejes af kommunen.

Samtlige kommunale legepladser. De ejes af Teknik og Miljø.

Samtlige udearealer ved kommunale administrationsbygninger. De ejes af Teknik og Miljø.

Samtlige genbrugsstationer. Siden høringen er AffaldVarme blevet selvskabsgjort. AffaldVarme har tilkendegivet, at de vil beslutte at gøre genbrugspladserne røgfrie.

Udvalgte udearealer under Sociale forhold og Beskæftigelse, herunder alle udearealer under Børnecenteret.

Derudover indføres røgfrie udearealer ved busstoppestederne. Perronerne ved Letbanen er i forvejen røgfrie.

I samarbejde med Strøgforeningen aftales vilkårene og implementeringen af en forsøgsperiode hvor Strøget er røgfrit.

På de røgfrie udearealer er det ikke tilladt at ryge tobak, herunder cigaretter, vandpibe og e-cigaretter mv.

Erfaringerne fra indførelsen af rygloven i 2007 er, at langt de fleste borgere helt naturligt overholder reglerne.

Sundhed og Omsorg forventer, at vedtagelsen af røgfrie udearealer vil blive overholdt ved hjælp af almindelig oplysning og høflighed på områderne.

6. Organisering

Kommunernes Landsforening har samlet en række erfaringer fra andre kommuner til implementeringen af røgfrie udearealer. Blandt andet anbefales det, at røgfrie udearealer formidles i høflig og respektfuld tone. Erfaringerne er, at langt de fleste ønsker at overholde regler, og kendskab er derfor vigtigt.

I Aarhus Kommune er Sundhedsstyregruppen ansvarlig for at koordinere kommunikationen, så budskabet er fælles på tværs af magistratsafdelinger og letforståeligt. Derudover vil Sundhedsstyregruppen sikre sammenhæng i kommunikationen om røgfrie udearealer med de virksomheder og organisationer i Aarhus, som også indfører røgfrie udearealer.

Magistratsafdelingerne vil lægge vægt på dialog med eventuelle brugergrupper om den lokale formidling af beslutningen.

Forudsætningen, om at der ikke sælges tobak af aktører, Aarhus Kommune indgår aftaler om arrangementer med, vil blive implementeret løbende, som aftaler indgås eller fornyes.

I forbindelse med at driftsaftaler og udbud o.l. af kommunalt ejede og lejede bygninger fornyes, vil forbuddet mod salg af tobak blive implementeret.

7. Ressourcer

Eventuelle udgifter til skiltning og information om røgfrie udearealer afholdes inden for afdelingernes egne budgetter.

Kærlig hilsen

Bilag

- Bilag 1: Forslag til røgfrie udearealer
- Bilag 2: Høringssvar
- Bilag 3: Kommentarer til høringssvarene

Tidligere beslutninger

Byrådet har den 28. august 2019 vedtaget "Indstilling om forslag fra DF om røgfrie udearealer i Aarhus Kommune"

Byrådet har den 14. november 2018 vedtaget erklæringen fra Sundheds- og Omsorgsudvalget af 7. november 2018 om forbud mod salg af tobak ved arrangementer.

Ledelsessekretariat

Tlf.: 89 40 20 00

Antal tegn: 8.000

Sagsbehandler: Klaus Bach Trads

Tlf.: 28 55 56 80

E-post: klbj@aarhus.dk